

## **En søken etter enhet**

*Det følgende er en norsk oversettelse av deler av dokumentet "In Search of Unity: A Conversation with Recommendations for the Unity of The United Methodist Church". Denne teksten var resultatet av en "Dialogue on Theological Diversity within The United Methodist Church" i 1997 og 1998. De spesifikke referansene til Metodistkirken er for det meste beholdt i den norske utgaven.*

### ***I: Innledning***

Kirkens enhet er en gave fra den treenige Gud, gitt oss gjennom Den hellige ånd. Den er en dyrebar skatt som bærer store frukter, ikke minst ved å styrke vårt vitnesbyrd om Kristus for verden (Johannes 17). Ved å gi oss enhet har den hellige ånd skapt i oss en vilje til selv å søke den. Derfor deler vi alle et ønske om å være forent i sannhet, kjærlighet og rettferdighet, med en gjensidig hengivenhet og omsorg for hverandre og med en felles forpliktelse til å arbeide oss gjennom de tingene som splitter oss og skaper uenighet blant oss. Dette ønsket er en gave fra den hellige ånd som vi verner om og gleder oss over.

Enhetens gave gir oss evnen til å feire det mangfoldet den hellige ånd har bevirket i det kirkelige fellesskapet. Vi har forskjellige kall, gaver og embeter, vi er ulike av etnisitet, kjønn, temperament, meninger og måter å tenke og handle på. Alt dette er del av rikdommen og de mangeartede gavene blant Guds folk. Det utløser kreativitet og lovprisning; det utfordrer oss til dypere refleksjon, til handling og engasjement; det er av grunnleggende betydning for vårt vitne og virke i verden. Vi gleder oss over det mangfoldet som hører sammen i Kristi ene legeme.

Men enhet er ikke bare en gudegitt gave, det er også et kall og en utfordring. Vi lengter etter den dagen da vi virkelig skal være ett i Kristus slik at hele verden kan tro. Vi bekjenner vår utilstrekkelighet. Ofte makter vi ikke å skille mellom ensartethet og enhet, eller mellom prinsippløs teologisk pluralisme og åndens mangfoldige gaver. Den enheten vi søker er noe mer enn å være forent under samme navn og struktur, det er en fellesskapets enhet, et sant fellesskap med hverandre der vi tilber og vitner om den samme Jesus Kristus som frigjør og forener oss.

Det at vi tar oss tid til å tenke gjennom den utfordringen det er å bevare enheten, hindrer oss ikke i å feire det verdifulle arbeidet kirken vår utfører i dag. Vi gleder oss over vår kirkes mangfoldige virke. Vi tror at enhet fyller denne tjenesten med energi og pågangsmot, mens splittelse svekker kirkens virke og tapper den for ressurser, engasjement og dynamikk. Vi har tillit til at Gud gjennom den hellige ånd vil lede oss når vi nå undersøker vår enhet og vår splittelse.

### ***II: Å skape og opprettholde enhet***

Den hellige ånd arbeider i, med og gjennom menneskelige handlinger og institusjoner for å skape og opprettholde enheten i Kristi legeme. Det er spesielt gjennom gudstjenestefeiringen og sakramentene vi har fått oppleve Åndens enhet. Vi tror at vi har vært under Guds ledelse når vi gjennom historien har utformet kirkens beslutningsprosedyrer og institusjonelle strukturer. Selv om menneskelige bestrebelse alltid er feilbarlige og åpne for misbruk, har den hellige ånd gjennom dette holdt oss sammen og holdt oss ansvarlige overfor den oppgaven og utfordringen det er å være ett legeme.

Sammen har vi identifisert en rekke faktorer som har bidratt til å skape og opprettholde enhet opp gjennom årene. Disse omfatter alt fra kjærlighet til kirken og troen på Gud til den komplekse synodale strukturen vår, vårt kall til evangelisering, vår konfesjonelle arv og forpliktelsen til å kjempe for rettferdighet – spesielt i forhold til rasisme, kjønnsdiskriminering og miljøspørsmål. Vi ber om at den hellige ånd må fortsette å virke på denne måten, slik vi også ber om at den må bruke våre overveielser til beste for kirken som helhet.

### ***III: Når enheten utfordres***

Opp gjennom historien har kirkens enhet blitt satt på prøve på mange måter. Noen av årsakene er lette å identifisere, andre er det ikke. Noen av dem er relativt isolerte og enkeltstående, andre henger sammen på komplekse og ofte uklare måter. Vi tror det kan være nyttig å skille mellom tre typer

utfordringer for enheten; <sup>1)</sup> noen av utfordringene skyldes vår menneskelige ufullkommenhet etter syndefallet; <sup>2)</sup> andre oppstår på grunn av uoverensstemmelser som på ulike måter skader fellesskapet vi har sammen og <sup>3)</sup> atter andre forekommer på et så grunnleggende nivå at de kan medføre fare for skisma eller brutt enhet.

### **A. Utfordringer som skyldes menneskets ufullkommenhet**

Den mest grunnleggende utfordringen for kirkelig enhet har sitt opphav i menneskets fall fra den opprinnelige rettferdighetstilstand det ble gitt i gave fra Gud. Stadig er vi tilbøyelige til å gjøre det som skiller oss fra Gud og fra hverandre. Stadig stiller Skriften oss til ansvar for måten vi lever og omgås hverandre på. Dette må vi angrende bekjenne og i tålmodighet må vi strebe etter å virkeliggjøre den visjonen Frelseren har gitt oss.

Vi kan sette ord på noen av de trekkene vi forsøker å rette på:

- Vår utålmodighet med hverandre
- Vår tilbøyelighet til å lytte til rykter og baktalelse
- Vår mangel på kjærlighet
- Vår mangel på tillit til Gud og til hverandre
- Vår mangel på forståelse for andres problemer og prøvelser
- Vår mangel på ydmykhet i forhold til egen kunnskap og visdom
- Vår tilbøyelighet til å legge strategier for å fremme egne saker og interesser i kirken

### **B. Utfordringer for kvaliteten på fellesskapet vårt**

Det finnes andre utfordringer for kirkens enhet som spesielt rammer kvaliteten på fellesskapet vi har sammen. Noen av disse er:

- Uenigheten mellom oss om hvordan vi skal knytte arbeidet for rettferdighet og troen på Guds plan for skaperverket til oppdraget vårt om å vinne disipler
- Vår manglende enighet om grensene for samtykke og dissens
- Vår manglende tillit til kirkens organer
- Politiseringen av arbeidet vårt, der vi bidrar til at stereotypier og misforståelser oppstår, tillegger meningsmotstandere uverdige motiver og manipulerer kirkelige organer og prosesser slik at de skal tjene vår sak
- Opplevelsen i ulike deler av kirken – både blant "konservative" og "liberale" – av å være marginalisert og fremmedgjort

### **C. Utfordringer som kan medføre fare for skisma eller brutt enhet**

Vi har ikke funnet noen enkel eller samstemmig fremgangsmåte for å beskrive de problemene som truer med å oppløse den kirkelige enheten og føre til splittelse. Enkelte frykter at man bare vil skape eller forsterke vanskelighetene ved å sette navn på dem. Andre er overbevist om at vi står overfor en rekke problemer som vi må snakke om og beskrive etter beste evne. For dem er ikke taushet i dette spørsmålet bare et tegn på manglende mot, men det kan også være en ubevisst eller bevisst strategi for å stenge ute stemmene til et betydelig antall mennesker. Det er derfor åpenbart at vi nå beveger oss inn i et vanskelig farvann.

Vi tror at vi vil kunne oppleve grunnleggende uenighet rundt en rekke teologiske spørsmål: treenighetstroens vesen, meningen med inkarnasjonen og forståelsen av Jesu frelseshandling, bare for å nevne noen. Denne uenigheten oppstår på grunn av ulik forståelse av Skriftens autoritet og av åpenbaringen. I dette dokumentet har vi imidlertid valgt å fokusere på homofil praksis som en illustrasjon på forskjellene mellom oss siden det er det mest synlige stridsspørsmålet i metodismen i dag.

For enkelte er ordinasjon av praktiserende homofile og kirkelige seremonier for å markere partnerskap i likhet med ekteskap i samsvar med, eller pålagt oss, av vår kristne tro. For andre er dette i strid med troen; det innebærer et brudd med kristen etikk og er et tegn på sviktende forkynnelse på et for sjelesorgen svært følsomt område.

#### **1. Forskjeller i forståelsen av Bibelens autoritet og den guddommelige åpenbaring.**

De moralske og teologiske standpunktene i forhold til menneskelig seksualitet er, som så mange andre spørsmål som splitter oss, knyttet til dypere overbevisninger om grunnlaget for kristen moral. De reiser spørsmålet om Bibelens autoritet og den guddommelige åpenbaring.

De som ønsker å gi moralsk ansvarlige og bekjennende kristne homofile full adgang til kirkens embeter og ritualer, mener dette er i samsvar med kristen lære eller en nødvendig konsekvens av den kjærlighet og barmhjertighet Jesus viser i Evangeliene. Noen mener dette er hva Guds ord, eller Guds autoritative åpenbaring, eller hva Skriften lærer. Vår herre og frelsers ord og handlinger forplikter dem til å støtte slike endringer.

Andre mener å være mottakere av nye, utdypede åpenbaringer fra Gud som går utover Skriftens kanon, eller de tror at Bibelen rett forstått i lys av menneskelig fornuft og erfaring tillater homofil praksis under visse omstendigheter.

De som ikke ønsker å gi homofile adgang til kirkens embeter og ritualer mener at dette ville være i strid med kristen lære. De føler at eksplisitte eller implisitte forbud i Skriften, eller i Vår Herre Jesus Kristi lære slik den kommer til uttrykk i Skriften, gjør det umulig for dem å tillate en slik praksis. Fra deres ståsted ville det å akseptere eller tolerere dette være å undergrave Bibelens og Jesu autoritet. Det ville være for kirken å avvise den helbredende kraften i Guds ord, eller i Guds autoritative åpenbaring eller i Skriften.

Disse våre ulike overbevisninger om Guds åpenbaring og om Bibelen står i sammenheng med tanker om kirkens grenser i vår tid.

## **2. Uenighet om kirkens grenser.**

Komiteens medlemmer er enige om at grenseoppgangene for hva som er akseptable standpunkter innenfor vår kirke kan variere avhengig av tema, historisk kontekst, overbevisning og person. Når det gjelder uenigheten i homofilspørsmålet i vår kirke i dag, tror vi imidlertid at den følgende distinksjonen kan være nyttig som en tilnærming for å beskrive de mangefasetterte forskjellene mellom oss.

For noen er det mulig å akseptere at man også i fremtiden kan ha ulike syn på homofilspørsmålet innenfor kirkestrukturen. For andre er dette ikke mulig. Innenfor begge disse gruppene – som vi kan betegne henholdsvis "kompatibilister" og "inkompatibilister" – finnes det mennesker som representerer "liberale" eller "konservative" perspektiver. I det følgende vil vi forsøke å sette ord på de forskjellige synspunktene innenfor denne inndelingen.

Kompatibilister er overbevist om at det er mulig å leve med ulike syn innenfor samme kirkesamfunn. Inkompatibilister er overbevist om at de forskjellige synspunktene, slik de forstår dem, står mot hverandre i en slik grad at det ikke er mulig å opprettholde begge i samme kirkesamfunn.

Kompatibilister tror at det er mulig å beholde begge sider i debatten om homoseksualitet og om den guddommelige åpenbarings status og vesen innenfor samme kirkesamfunn. Det vil ikke være lett å opprettholde en slik enhet. Det vil kreve mye arbeid, ydmykhet og tålmodighet. I prinsippet er det imidlertid mulig, og i den grad enhet eksisterer vil den være et vitne om mangfoldet i Kristi legeme. Kompatibilister mener kirken kan og bør leve med sin uenighet.

Enkelte kompatibilister i den mer liberale delen av kirken går lengre. De mener at den manglende inkluderingen av homoseksuelle i kirkens liv og embete medfører at man ekskluderer et stort antall troende som i altfor lang tid har vært undertrykt som følge av en snever fortolkning av tradisjonell kirkelig lære og praksis. For disse kompatibilistene er frigjøringen av de undertrykte et tegn på Guds rikes komme, og de forventer fullbyrdelsen av dette i fremtiden. Mange av dem føler at de er kalt til å gjennomføre en profetisk og pastoral fornyelse av dagens kirke. Kristen nestekjærlighet og kirkens ordning krever at de i mellomtiden arbeider for relevante endringer i kirkelig praksis og lovgivning. De peker på at det å forkynne Guds ord slik det fremkommer av Jesu lære og eksempel må innebære å støtte slike endringer. For dem angår dette på en grunnleggende måte Jesu Kristi kirkes identitet, kall og vitne. Å åpne for endret praksis vil styrke kirkens åndelige tilstand og fremtidige vekst.

Noen kompatibilister i den mer konservative delen av kirken vil være mer forsiktige. De er tilfreds med kirkens offisielle holdning, men ønsker å skape rom for dem som er uenige i den. De beklager at kirken er splittet i spørsmålet om homofil praksis. Selv om de fortsatt håper at det vil være mulig å oppnå enighet, og selv om de står fast i sin støtte av kirkens nåværende posisjon, tror de at den beste veien videre er å bli enige om å være uenige. På det nåværende tidspunkt er de opptatt av å bygge gjensidig respekt for hverandre og lojalitet til det som er til beste for kirken.

De har fortsatt tillit til at den hellige ånd vil hjelpe kirken til å se Guds vilje i de spørsmålene der man er uenige. De oppfordrer spesielt dem med sterke synspunkter på begge sider i konflikten til å være tilbakeholdne. Gjensidig omtanke, fortsatt dialog, felles tjeneste og ytterligere studier av Bibelen og relevante argumenter kan i deres øyne fremdeles resultere i en vei videre som alle kan slutte

helhjertet opp om. På det nåværende tidspunkt føler konservative kompatibilister at de kan leve med de problemene de ser for seg i fremtiden.

Inkompatibilister tror ikke at det vil være plass til de ulike standpunktene i homofili-spørsmålet i samme kirkesamfunn over lengre tid. De mener kirken står overfor et vanskelig valg som det kan være fristende å unngå, men som man til sist vil være nødt til å foreta. Uenigheten med kompatibilistene går utover spørsmålene om seksualmoral og bibelens autoritet. Det er delvis også en forskjell i ekklesiologi; den angår kirkens vesen som Kristi legeme. For mange inkompatibilister er det kirkens identitet, kontinuitet og ekklesiologiske integritet som står på spill. Inkompatibilister med diametralsk motsatte synspunkter på homofil praksis er derfor samstemte i at fortsatt aksept for den andre posisjonen vil føre til at lojaliteten til kirken svekkes ytterligere, at mange kan komme til å melde seg ut av kirken og, til slutt, til at kirkesamfunnet splittes innenfra. De erkjenner at dette ikke alltid er lett å forstå for dem som ikke deler denne overbevisningen, men mener at man lukker øynene for et problem av største betydning dersom man ikke tar det innover seg.

Mange inkompatibilister peker på at det er en grense for hvor stor dissens et fellesskap kan leve med i spørsmålene som angår seksualmoral og den guddommelige åpenbarings vesen og status. I dette tilfellet, mener de, er grensen nådd. Det er til det beste at man gir åpent uttrykk for denne vurderingen og at man bearbejder den grundig. Det er nettopp gjennom en slik åpenhet at man ser hvor dypt problemene for enheten stikker og kan opptre rettferdig overfor alle partene i diskusjonen.

I tillegg føler mange inkompatibilister, både liberale og konservative, at taushet i dette spørsmålet begrenser friheten deres til å utføre sin tjeneste på en måte som er fullt ut i samsvar med deres moralske, teologiske og pastorale overbevisninger. Dersom de likevel forholder seg tause skyldes det enten at de opplever motstand mot egen forkynnelse eller at de ikke ønsker å svekke kirkens enhet.

For inkompatibilister i den liberale delen av kirken er enhver utestengelse av mennesker fra kirkens liv fullstendig uakseptabelt fordi det er i strid med Evangeliet. For dem er homofile, praktiserende eller ikke praktiserende, mennesker med en ukrenkelig verdi som lever sine liv med de gaver og tegn på Guds nåde som Han har gitt dem. Det å nekte slike mennesker en fullverdig plass i kirken er i strid med kirkens hellige og allmenne vesen. For disse inkompatibilistene vil fortsatt deltagelse i en slik ekskluderende og undertrykkende organisasjon bare tjene til å legitimere det ufullstendige fellesskapet og opprettholde den syndige utestengelsen. En forpliktelse til Jesu Kristi kirke innebærer aktiv motstand og vilje til å være en profetisk røst mot de urettferdighetene institusjonen sementerer.

Inkompatibilister fra den mer konservative siden har helt andre perspektiver. Dersom kirken skulle komme til å akseptere homofil praksis, enten offisielt gjennom sine kirkerettslige organer eller uoffisielt gjennom en stilltiende toleranse, ville den ha forspilt sin rolle som et fellesskap av troende der Guds sanne ord forkynnes og sakramentene forvaltes etter Jesu forordning. Dette standpunktet er for dem et samvittighetsspørsmål med grunnlag i skriften og kirkens lære.

Dessuten mener de fleste konservative inkompatibilister at den kristne tradisjonens klassiske lære er et sårt tiltrengt helbredende budskap – et dyrebart botemiddel som den hellige ånd kan bruke til å forvandle og forsone alle våre seksuelle synder og sår. Derfor kan de ikke annet enn å forkynne den friheten fra synden Evangeliet lover oss og Jesus Kristus har vunnet for oss.

#### ***IV. Å opprettholde enhet og unngå splittelse***

Kirken står overfor store utfordringer dersom den skal lykkes i å bevare sin enhet. Våre vurderinger er selvsagt feilbarlige, men vi ville ikke ha lagt så mye arbeid i disse samtalene dersom vi ikke hadde følt at noe vesentlig står på spill.

Det viktigste for å kunne bevare enheten er Jesu Kristi kjærlighet og den hellige ånds nærvær i hjertene våre og i kirkens liv. Vi oppfordrer derfor til bønn, faste, refleksjon og omsorg for hverandre gjennom Kristus-lik dialog. Dette er ikke bare fromme ord, men uttrykk for en overbevisning om at det ikke er vi selv, men Gud som holder oss sammen i kirken. Vi er avhengige av nåden fra først til sist – i denne som i alle andre bestrebelsers i vår kristne tjeneste og pilegrimsferd. Dessuten tror vi at med nåden følger sannhet, kjærlighet og rettferdighet og at alt dette er nødvendig for enhet. Vi tror også at vi står sterkere i vår søken etter enhet dersom vi utfører den i tro, håp og kjærlighet.

Når vi nå går til arbeidet for enhet bringer vi med oss verdifulle ressurser fra vår kirkes historie. Vi anbefaler alle å lese John Wesleys tekster om enhet. Spesielt relevante er etter vår erfaring prekenene *On Schism, A Caution Against Bigotry* og *Catholic Spirit*. Vi oppfordrer også til studier både av vår egen konfesjons og den bredere kristne tradisjonens historie for bedre å forstå og håndtere den komplekse problematikken rundt enhet. Dessuten anbefaler vi lesning av kvinners og etniske minoriteters historie i United Methodist Church og dens forløpere, og også historien om det tragiske metodistskismaet over slaveriet.

Det vil alltid være en oppgave for oss å ta i mot og skape den enheten Kristus ønsker for oss. Men det er viktig å være oppmerksom på at det er forskjeller mellom de ulike typene utfordringer vi står overfor. Som vi har sett er det en rekke utfordringer vi alltid vil streve med fordi vi er menneskelige, andre som spesielt skader kvaliteten på fellesskapet vårt, og atter andre som er alvorlige trusler mot selve kirkens enhet. Vi mener det er spesielt viktig å rette fokus mot tiltak som kan bidra til å bevare enheten.

## **V. Konklusjon**

Ved avslutningen av dialogen vår er det tydelig at dette bare er en begynnelse. Dokumentet vårt representerer ikke siste ord i saken, men snarere starten på en åpen og ærlig samtale. Denne samtalen må fortsette. Med visshet om at kirken vår rommer kompatibilister og inkompatibilister både på liberalt og konservativt hold, ber vi om den hellige ånds ledelse i vårt arbeid med å åpne dører og utvikle former for fellesskap der vi kan leve sammen som én familie i samme hus. Vi retter derfor en bønn til biskopene våre om at de må lede oss i den fortsatte dialogen og i vår søken etter slike fellesskap.

Det vi nå har lagt frem er våre overveielser angående enheten i United Methodist Church. Vi våger ikke å anta at vi har rett. Det eneste vi ber om er at vårt ønske om å tjene kirken blir tatt alvorlig og at refleksjonene våre blir gitt den vekt sannhet og kjærlighet krever. Vi har hatt grundige samtaler sammen. Vi har gjort vårt beste for å søke Guds vilje, være tro mot våre egne overbevisninger og være rettferdige overfor alle parter. Vi tilbyr denne rapporten til kirken som helhet, som et vitne om hva vi har kommet frem til, og i tillit til at den hellige ånd vil bruke vårt arbeid til det felles beste. Til slutt vil vi holde frem for kirken John Wesleys ord om at glede tilkommer den som "oppnår å være den som skaper fred i Guds kirke". I prekenen *On Schisma*, holdt den 30.mars 1786, sa han:

*Hvorfor skulle ikke du strebe etter dette? Vær ikke fornøyd med å ikke selv være årsak til splid, men gjør alt du kan for å forhindre eller slukke det første tegn til den. Det er i sannhet langt enklere å hindre flammen i å blusse opp enn det er å slukke den etterpå. Men vær ikke redde for å gjøre selv dette: fredens Gud er på din side.*